

หน่วยงานรัฐซ่อมผิวทาง ผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์ฝ่าฝืนป้ายเตือน และประสบเหตุ ใครต้องรับผิดชอบ

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอแนะนำเสนอบทความกรณีหน่วยงานของรัฐดำเนินการบำรุงซ่อมแซมผิวทางจราจรที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน อันเป็นหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เช่น สายทางที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวง หรือสายทางที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ จำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติงานซ่อมบำรุงรักษาทาง ผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่จะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนัก

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีพื้นที่รับผิดชอบดูแลทั้งเขตจังหวัดสุรินทร์ หน้าที่หลักที่สำคัญคือการจัดทำบริการสาธารณะ อาทิ การก่อสร้างสายทาง การบำรุงรักษาสายทาง การติดตั้งเครื่องหมายจราจรเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ทาง การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง เป็นต้น แต่บทความที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐ (แขวงทางหลวง) ดำเนินการซ่อมแซมผิวทางจราจร โดยได้ปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติงานซ่อมบำรุงรักษาทางอย่างครบถ้วนแล้ว แต่ก็ยังมีผู้ฝ่าฝืนเครื่องหมายความปลอดภัยและเกิดอุบัติเหตุขึ้น จึงขอเสนอบทความนี้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่บำรุงซ่อมแซมรักษาทาง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงานหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดีได้ขับซึ่รถจักรยานยนต์ มีบุตรชายนั่งซ้อนท้ายไปด้วย มีจุดประสงค์เพื่อไปทำบุญที่วัด โดยใช้ช่องทางหลักซึ่งเป็นถนนหลวงที่มีป้ายห้ามรถจักรยานยนต์ใช้ช่องทางดังกล่าว เมื่อมาถึงจุดเกิดเหตุปรากฏว่าเสาไฟฟ้าจำนวน ๓ ต้น ไม่มีแสงไฟส่องสว่าง ทำให้บริเวณนั้นมีมืดมาก ประกอบกับอยู่ระหว่างการปรับปรุงซ่อมแซมผิวถนนโดยการลาดยาง ทำให้พื้นถนนมีความต่างระดับกัน รถจักรยานยนต์ของผู้ฟ้องคดีได้กระแทกกับเนินลาดยางอย่างรุนแรงจนเสียหลักล้มและสิ้นใจ ผู้ฟ้องคดีและบุตรชายได้รับบาดเจ็บ รถจักรยานยนต์ได้รับความเสียหาย

ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยฟ้องกรมทางหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) แขวงทางหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) โดยฟ้องว่าไม่จัดให้มีสัญญาณไฟหรือเครื่องหมายเตือนให้ผู้ใช้เส้นทางได้เห็นในระยะไกลว่าถนนบริเวณนั้นมีการซ่อมแซมผิวถนน รวมทั้งไม่จัดให้มีไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณที่เกิดเหตุ อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงฟ้องขอให้หน่วยงานรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ตน

ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริเวณที่เกิดเหตุได้มีการติดตั้งเครื่องหมายป้ายลดความเร็ว กรวยยางสีส้ม ไฟกระพริบ และลูกศรชี้แสดงการห้ามใช้ทางตรงจุดที่ถนนเสียหายเพื่อรอการปรับปรุงซ่อมแซม อันเป็นมาตรฐานความปลอดภัยในการบำรุงรักษาทางแล้ว

/อีกทั้ง...

อีกทั้งบริเวณดังกล่าวมีแสงสว่างไม่เพียงพอต่อความปลอดภัยในการสัญจร อันถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ของแขวงทางหลวงไม่ทำการบำรุงรักษาทางหลวงที่ตนรับผิดชอบให้มีแสงสว่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการสัญจรและไม่เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้ทาง จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ ในความรับผิดชอบตามข้อ ๑๙ - ๓๓ (๑) ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม พ.ศ.๒๕๕๒ (ใช้บังคับขณะเกิดเหตุพิพาท) อย่างไรก็ตาม เมื่อเส้นทางดังกล่าวอนุญาตให้รถยนต์มีสิทธิใช้ช่องทางหลัก โดยห้ามรถจักรยานยนต์ใช้ช่องทางดังกล่าว โดยติดตั้งป้ายห้ามรถจักรยานยนต์เข้าใช้ทางหลัก อีกทั้งช่องทางคู่ขนานก็ยังสามารถใช้วิ่งสัญจรได้เป็นปกติ จึงไม่มีเหตุผลหรือความจำเป็นอื่นใดที่จะต้องเสี่ยงไปขับขี่รถจักรยานยนต์ในช่องทางหลัก อันเป็นพฤติกรรมที่นำมาซึ่งความเสี่ยงภัยในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อตนเองและบุตรชายซึ่งเป็นผู้โดยสาร อันเป็นการฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรที่กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของบุคคลทั่วไปบนทางหลวงแผ่นดินที่วิญญูชนพึงปฏิบัติตามกฎจราจรตามมาตรา ๔๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น แม้ในวันเกิดเหตุบริเวณดังกล่าวจะไม่มีแสงสว่างจากไฟฟ้าซึ่งเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้บำรุงดูแลรักษาเสาไฟฟ้าให้ส่องสว่าง อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ก็ตาม แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการเกิดอุบัติเหตุรายอื่น ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจึงเป็นผลโดยตรงมาจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีเอง มิได้เป็นผลโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ของแขวงทางหลวงที่ละเลยต่อหน้าที่แต่อย่างใด กรณีจึงไม่ถือเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กรมทางหลวงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๒๗/๒๕๖๗ ได้วางบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการ กล่าวคือ แม้ศาลจะวินิจฉัยว่าหน่วยงานของรัฐละเลยต่อหน้าที่ในการบำรุงรักษาทาง กล่าวคือบริเวณจุดเกิดเหตุเสาไฟฟ้าได้ดับจำนวน ๓ ต้น ทำให้มีแสงสว่างที่ไม่เพียงพอ แต่ศาลเห็นว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงมาจากความประมาทเลินเล่อของผู้ขับขี่เองที่ฝ่าฝืนป้ายห้ามโดยขับขี่เข้าช่องทางหลัก ทั้งนี้ไม่มีความจำเป็น เพราะยังมีช่องทางคู่ขนานที่ยังสามารถใช้ในการขับขี่ได้ จึงไม่อาจถือว่าหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อผู้ขับขี่ แต่ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐและผู้ใช้งานสัญจรต้องตระหนักถึงความปลอดภัยบนท้องถนน โดยหน่วยงานของรัฐในฐานะผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในการใช้ถนนหนทางแก่ประชาชนต้องไม่ละเลยต่อหน้าที่ในการบำรุงรักษาทาง และผู้ใช้งานสัญจรก็มีหน้าที่ต้องตระหนักถึงความปลอดภัยบนท้องถนน และต้องปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกัน

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๒๗/๒๕๖๗

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม

กองการเจ้าหน้าที่

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์

ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ